

การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุทราบถึงสิทธิหรือสวัสดิการที่หน่วยงานต่างๆ

ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิ คุ้มครองอะไรบ้าง?

รู้มั๊ย! ทำไมผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปรัฐจึงออกกฎหมายคุ้มครอง และจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ให้ ก็เพราะสมรรถนะของร่างกายที่เสื่อมถอยลง ทำให้มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือเข้าไม่ถึงการมีส่วนร่วมของสังคม ขณะที่ผู้สูงอายุของไทยมีปัญหาด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงจำนวนมาก

ทำให้กฎหมายรัฐธรรมนูญ และ กฎหมายผู้สูงอายุปี 2546 กำหนดให้ รัฐต้องดำเนินการตาม แนวนโยบายในด้านต่าง ๆ เพื่อดูแล

- ด้านสุขภาพ จัดบริการ และการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เช่น การจัดช่องทางพิเศษ จัดเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ จัดการดูแลสุขภาพในระยะยาว
- ด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุต้องเข้าถึงเบี้ยยังชีพรายเดือนอย่างเป็นธรรม จัดหากองทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ ลดหย่อนภาษี หรือ ลดค่าเดินทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ
- ด้านสังคม ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยแก่ผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมทางสังคม การเปิดให้เข้าชมฟรี ในสถานที่ต่าง ๆ ของรัฐ
- ด้านสิ่งแวดล้อม จัดอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ทั้งในเรื่องสถานที่ บ้านพักอาศัย เพื่อให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย
- ด้านการสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตราย กรณีถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์ หรือถูกทอดทิ้ง

1

ด้านสุขภาพ

จัดบริการ และ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เช่น การจัดช่องทางพิเศษ จัดการดูแลสุขภาพในระยะยาว

ด้านเศรษฐกิจ

ผู้สูงอายุต้องเข้าถึงเบี้ยยังชีพรายเดือน อย่างเป็นธรรม จัดหากองทุนกู้ยืมเพื่อ ประกอบอาชีพ ลดหย่อนภาษี หรือ ลดค่าเดินทางเพื่ออำนวยความสะดวก ให้กับผู้สูงอายุ

3

ด้านสังคม

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ การศึกษา ตามอัธยาศัยแก่ผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมทางสังคม การเปิดสถานที่ต่างๆของรัฐ ฟรี

ด้านสิ่งแวดล้อม

จัดอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม พื้นที่สาธารณะ บ้านพักอาศัย เพื่อ อำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและ ปลอดภัย

5

ด้านการสงเคราะห์

ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตราย กรณี ถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์ หรือถูกทอดทิ้ง

สิทธิ-สวัสดิการผู้สูงอายุ ที่จะได้รับมีอะไรบ้าง

สวัสดิการที่รัฐจัดทำให้ เมื่อเราอายุ 60 ปีแล้ว มีอะไรบ้าง? หากลองแยกเป็นประเภทต่าง ๆ พบว่าสิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้ทั้งหมด 16 เรื่อง

1. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จัดสรรให้ผู้สูงอายุทุกคนแบบขั้นบันไดตั้งแต่ 60 ขึ้นไป
2. ลดราคาค่าโดยสาร ให้แก่ผู้สูงอายุมากถึง 50 เปอร์เซ็นต์ อาทิ รถโดยสารประจำทาง รวมถึงเรือโดยสาร ลดค่าโดยสาร 50 เปอร์เซ็นต์ พร้อมแสดงบัตรประชาชน และรถไฟ มีส่วนลด 50 เปอร์เซ็นต์ ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายนถึง 30 กันยายนของทุกปี
3. ลดหย่อนภาษีให้แก่บุตรได้ โดยผู้ที่เลี้ยงดูบิดามารดา สามารถขอลดหย่อนภาษี จำนวน 3 หมื่นบาทต่อผู้สูงอายุ 1 คนต่อปี
4. กู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ ผู้สูงอายุที่ยังสามารถประกอบอาชีพได้ แต่ไม่มีเงินทุน สามารถยื่นกู้ยืมเงินปลอดดอกเบี้ยจากกองทุนผู้สูงอายุได้ ดังนี้ รายบุคคล ได้วงเงินไม่เกิน 3 หมื่นบาทต่อคน และรายกลุ่ม ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ได้วงเงินไม่เกิน 1 แสนบาท แต่ต้องเป็นการกู้ที่มีผู้ค้ำประกัน และต้องชำระคืนทุกเดือนเป็นระยะเวลา 3 ปี
5. ขอปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมและปลอดภัย กับหน่วยงานบริการ ได้แก่ กรม ผส. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) เพื่อพิจารณา และจัดสรรในอัตราเหมาจ่าย 22,500 บาท หรือ 40,000 บาท
6. สิทธิทางอาชีพ โดย กรมการจัดหางาน สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานคร จัดบริการให้คำปรึกษา แนะนำ และรับสมัครงานสำหรับผู้สูงอายุ
7. สิทธิเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่สาธารณะหลายแห่ง เช่น ลิฟต์ ราวบันได ทางลาด ที่จอดรถ ห้องน้ำ ฯลฯ
8. สิทธิการศึกษา พัฒนาหลักสูตรบริการทางการศึกษา เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ
9. สิทธิการแพทย์ ผู้สูงอายุสามารถเข้ารับบริการและดูแลสุขภาพด้านต่าง ๆ จัดบริการและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เช่น จัดช่องทางพิเศษ จัดเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก บำบัดฟื้นฟู และการดูแลระยะท้าย
10. สิทธิการช่วยเหลือทางกฎหมาย กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม มีบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ
11. ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ ผู้สูงอายุสามารถเข้าชมฟรี เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น
12. เปิดให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น สถานกีฬาต่าง ๆ ส่วนศูนย์กีฬาในร่ม ได้ลดค่าสมัครสมาชิก 50 เปอร์เซ็นต์
13. การสงเคราะห์ช่วยเหลือ มีบริการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง ถูกหาประโยชน์ ด้วยการนำไปรักษาพยาบาล ดำเนินคดี จัดหาที่พักอาศัยปลอดภัย ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ
14. การจัดบริการสถานที่ท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประกาศกำหนด
15. สิทธิในการมีส่วนร่วมกิจกรรมในสังคม เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การถ่ายทอดภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เป็นต้น
16. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวที่ยากจนตามข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ไม่มี

สวัสดิการ เบี้ยยังชีพ บำเหน็จ-บำนาญ

หลายคนอาจจะยังไม่รู้ว่า ประเทศไทย จัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน สำหรับผู้สูงอายุได้รับการดำรงชีพเอาไว้หลายแบบตามสิทธิของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุสามารถรับสิทธิสวัสดิการมากกว่าหนึ่งสิทธิได้ไหม? หากมีสิทธิประกันสังคม(ชราภาพ) แล้วยังรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้หรือไม่?

คำตอบ คือ

- ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินชราภาพประกันสังคม ยังมีสิทธิรับเบี้ยยังชีพของรัฐเพิ่มได้อีก เพราะไม่ผิดหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- ผู้สูงอายุที่มีสิทธิข้าราชการ ได้รับเงิน “บำเหน็จ- บำนาญ” จะไม่สามารถรับสิทธิ “เบี้ยยังชีพ” เพิ่มได้อีก เนื่องจากได้รับสิทธิสวัสดิการจากหน่วยงานรัฐ (เบี้ยบำนาญ) ไปแล้ว

ลองมาเช็กกันว่า ใครมีสิทธิได้รับสวัสดิการแบบไหนบ้าง?

1. “เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ”

คนที่ได้รับสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือ ผู้สูงอายุสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป รวมถึงผู้ประกันตนที่ได้รับเงินชราภาพจากประกันสังคม โดยรับเงินได้แบบขั้นบันได

- อายุ 60-69 ปี ได้รับ 600 บาทต่อเดือน
- อายุ 70-79 ปี ได้รับ 700 บาทต่อเดือน
- อายุ 80-89 ปี ได้รับ 800 บาทต่อเดือน
- อายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับ 1,000 บาทต่อเดือน

2. “บำเหน็จ- บำนาญ”ตามสิทธิประกันสังคม

ผู้ที่ได้รับสิทธิ “บำนาญชราภาพ” ตามสิทธิประกันสังคม จะต้องเป็นผู้ประกันตน ตาม ม. 33 หรือ ม.39 อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 180 เดือน (15 ปี) ขึ้นไป จะได้รับ “เงินบำนาญ” เป็นรายเดือนตลอดชีวิตผู้ที่จะได้สิทธิ “บำเหน็จชราภาพ” คือ ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบน้อยกว่า 180 เดือน หรือ ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเป็นเงินก้อน

3. “บำเหน็จ- บำนาญ” ตามสิทธิข้าราชการ

เงินบำเหน็จ-บำนาญ ตามสิทธิข้าราชการ คือ เงินที่ราชการจ่ายให้ข้าราชการ เพื่อเป็นการตอบแทนการรับราชการ โดยจ่ายเป็นเงินก้อนเดียว (บำเหน็จ) หรือ จ่ายรายเดือน จนกว่าจะเสียชีวิต หรือหมดสิทธิการรับบำนาญ

1. ผู้จะได้รับเงินบำนาญ

- ข้าราชการที่มีครบ 60 ปี หรือ อายุครบ 55 ปี ประสงค์ออกจากราชการ โดยมีเวลาทำงานในราชการตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป
- ข้าราชการที่ออกจากราชการเนื่องจากเลิกหรือยุบตำแหน่ง มีเวลาราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
- ข้าราชการที่เจ็บป่วยทุพพลภาพ ที่มีแพทย์ตรวจรับรองไม่สามารถรับราชการได้ มีเวลาราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2. ผู้จะได้รับเงินบำเหน็จ

- ข้าราชการที่มีครบ 60 ปี หรือ อายุครบ 55 ปี ประสงค์ออกจากราชการ โดยมีเวลาทำงานในราชการตั้งแต่ 10 ปี ไม่ถึง 25 ปี
- ข้าราชการที่ออกจากราชการเนื่องจากเลิกหรือยุบตำแหน่ง มีเวลาราชการตั้งแต่ 1-10 ปี
- ข้าราชการที่เจ็บป่วยทุพพลภาพ ที่มีแพทย์ตรวจรับรองไม่สามารถรับราชการได้ มีเวลาราชการตั้งแต่ 1-10 ปี

เช็กก่อนเกษียณ

ใครได้เงินสูงอายุแบบไหน บ้าง?

 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

- อายุ 60 ปีขึ้นไป สัญชาติไทย
- ไม่เป็นผู้มีเงินสวัสดิการเพื่อเลี้ยงชีพสำรองเงินไว้ใช้
- ตระกูลเป็น และบิดามารดาเป็น บิดีหรือผู้สูงอายุต่อครอบครัวบางส่วนหรือทั้ง

 บำนาญชราภาพประกันสังคม

- ผู้ประกันตน น. 33 หรือ น. 39 อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ ลงทะเบียนและขึ้นค่าจ้างเรียบร้อยแล้ว
- จ่ายเงินสมทบ 180 เดือน (15 ปี) ขึ้นไป
- ได้รับ "เงินบำนาญ" รายเดือนตลอดชีวิต

 บำเหน็จชราภาพประกันสังคม

- ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบน้อยกว่า 180 เดือน ลงทะเบียนและขึ้นค่าจ้างเรียบร้อยแล้ว
- ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
- อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเป็นเงินก้อน

 บำนาญตามสิทธิข้าราชการ

- ข้าราชการที่มีครบ 60 ปี หรือ อายุครบ 55 ปี
- ประสงค์ออกจากราชการ
- มีเวลาในราชการ 25 ปีขึ้นไป
- ออกจากราชการเนื่องจากเลิกหรือยุบตำแหน่ง มีเวลาในราชการ 10 ปีขึ้นไป
- เจ็บป่วยทุพพลภาพ ไม่สามารถรับราชการได้ มีเวลาทำงาน 10 ปีขึ้นไป

 บำเหน็จตามสิทธิข้าราชการ

- ข้าราชการที่มีครบ 60 ปี หรือ อายุครบ 55 ปี
- ประสงค์ออกจากราชการ
- ออกจากราชการเนื่องจากเลิกหรือยุบตำแหน่ง มีเวลาในราชการตั้งแต่ 1-10 ปี
- มีเวลาทำงานในราชการตั้งแต่ 10 ปี ไม่ถึง 25 ปี
- เจ็บป่วยทุพพลภาพ ที่มีแพทย์ตรวจรับรองไม่สามารถรับราชการได้ มีเวลาราชการตั้งแต่ 1-10 ปี